

Veileder 9: Lydopptak for å spre et budskap

Hovedbudskap

- Lydopptak kan bli brukt til å ta opp minner man har, fortelle historier, samle synspunkter eller meninger, dele informasjon og fortelle andre personer hva en tenker på.
- Moderne teknologi betyr at det er enklere å gjøre dette nå enn tidligere.
- Både nasjonale og lokale radiostasjoner kan velge å sende dine opptak og slik spre ditt budskap. Opptak kan også publiseres på nettsider.

Introduksjon

Det å dokumentere synspunkter og historier i form av lydopptak er en fin måte å spre et budskap på. Det er en god måte å kunne formidle opplevelsene til flere personer uten å måtte skrive ned alt.

Lydopptak kan bli brukt til å:

- Ta opp individuelle historier og gruppediskusjoner.
- Kampanjer for forandring.
- Samle synspunktene og følelsene til ulike personer.
- Dele informasjon.
- Ta opp historier som kanskje ellers vil bli glemt.
- La interesserte få vite om andres opplevelser og erfaringer.

Med moderne teknologi kan lydopptak gjøres på en enkel måte. Stemmer kan bli tatt opp direkte på en datamaskin/PC, smarttelefoner eller små bærbare lydopptakere (diktafoner).

Det er mange internettsider hvor man kan "poste" (laste opp) historier og synspunkter. Noen er offentlige mens andre bare er for familie og venner.

Du kan ta kontakt med din lokale radiostasjon for å høre om du kan få lov å kringkaste din historie over radioen.

Hvorfor lokalradio?

I mange land finnes det lokale radiostasjoner som drives av frivillige krefter. Noen spiller musikk, andre har samtaleprogrammer og sender lokal informasjon.

Mange stasjoner er opptatt av å formidle historier til enkeltindivider og diverse grupper for å dele opplevelser og erfaringer.

Hva er forskjellen mellom lokalradio og andre radiokanaler?

Lokalradio:

- Er ofte drevet av frivillige personer som kan produsere radioprogrammer.
- Involverer lokale personer for å lage programinnhold.
- Kan tilby opplæring.
- Inviterer personer, som ikke har radioerfaring fra før, til å bidra med innholdsproduksjon eller andre oppgaver.
- Kan bli hørt innenfor et område på ca. 5-6 km fra sendestasjonen.
- Er ofte drevet for å gi bidrag til lokalsamfunnet, ikke å for skape økonomisk overskudd.

Du kan høre på lokale radiosendinger på radioen hjemme. Noen stasjoner distribuerer sine programmer på internett. Du kan lytte til disse på en datamaskin/PC.

Kontakt med lokale radiostasjoner

Du behøver ikke være en ekspert for å komme i kontakt med lokale radiostasjoner, eller i utgangspunktet vite presist hva slags radioprogram eller -innslag du ønsker å lage. En lokal radiostasjon vil kunne hjelpe deg.

Mange lokale radiostasjoner drives av frivillige som gjerne får for mye å gjøre. Ved passende anledning vil de sikkert se på hvordan de kan hjelpe deg med å lage radioinnslag. De kan tilby opplæring, eller låne eller leie ut utstyr. De kan muligens også formidle kontakt til en frivillig som kan hjelpe deg med opptak.

Hvordan komme i kontakt med en lokal radiostasjon:

Norsk lokalradioforbund (NLR) er en medlemsorganisasjon for norske lokalradioer. På forbundets nettsider (www.lokalradio.no/medlemmer) finner man kontaktinformasjon til et stort antall lokalradiostasjoner landet rundt (alle navn på fylker er lenker til en liste av lokale radiostasjoner i området):

- Akershus
- Aust-Agder
- Buskerud
- Finnmark
- Hedmark
- Hordaland
- Møre og Romsdal
- Nord-Trøndelag
- Nordland
- Oppland
- Oslo
- Rogaland
- Sogn og Fjordane
- Sør-Trøndelag
- Telemark
- Troms
- Vest-Agder
- Vestfold
- Østfold

Det er fullt mulig at din lokale radiostasjon har en nettside der du kan lytte til deres sending. Kontaktinformasjonen ser slik ut (her med eksempel fra Vestfold):

Misjonsradioen

Misjonssalen, Peder Bogensgt. 4b
3238 SANDEFJORD

Telefon: 33461250

E-post: k.o.frank@sandefjordbredband.net

www: <http://www.norea.no/page.php?mtid=59&elid=123&menu=126>

Radio Sandefjord

Andebuv. 74
3171 SEM

Telefon: 33378555

Faks: 33319955

E-post: post@radiosandefjord.no

www: <http://www.radiosandefjord.no/>

Radio Tønsberg

Andebuv. 74
3170 SEM

Telefon: 33378555

Faks: 33319955

www: <http://www.radiotonsberg.no/>

Ring eller send e-post til radiostasjonen, men husk at siden mange stasjoner drives av frivillige eller deltidsansatte, kan det ta noe tid før du får et svar.

Det kan også hende at produksjon av et radioprogram krever noe finansiering. Det kan være mulig å få støtte til opplæring og produksjon fra organisasjoner eller myndigheter med tilskuddsordninger.

Andre måter å få spredd ditt budskap

- YouTube (www.youtube.com) er en internasjonal internettjeneste hvor hvem som helst kan poste (laste opp) lydopptak og videoer. Du kan lage opptak både hjemme eller i en gruppe, og så laste opptakene opp på YouTube.
- Det finnes også andre tjenester på internett hvor du kan laste opp lyd og bilder for å fortelle en historie. Ett eksempel er www.cowbird.com (denne er på engelsk).
- Du kan også laste opp lydopptaket ditt til spesielle kringkastingssider som er gratis, for eksempel www.audioboo.fm (også på engelsk) hvor man kan opprette et lokalsamfunn eller kampanjer på nettet.

En frivillig organisasjon eller ungdommer kan være i stand til å hjelpe deg med å lage din egen lydbasert historie og spre den på internett.

Andre steder som man kan finne støtte til å lage lydopptak

I idéfasen kan du kontakte for eksempel kunst- og designskoler med faglinjer om lydproduksjon, eller frivillige organisasjoner som har virksomhet innen demensområdet.

Det finnes mange profesjonelle virksomheter som kan bidra til lydproduksjon i studio. Disse finner du f.eks. på Gule sider eller ved å bruke Google med søkeord 'lydproduksjon', 'lydstudio' o.l.

Teknisk informasjon

Du kan bruke mobiltelefon, diktafon eller datamaskin/PC med innebygd mikrofon til å ta opp lyd. Her er noen tips for hvordan lage best mulig lydopptak:

- Finn et stille sted hvor du ikke blir forstyrret når du skal gjøre et lydopptak.
- Plasér lydopptakeren så nær som mulig personen som skal snakke.
- Plasér lydopptakeren på bordet istedenfor å holde den i hånden.
- Gjør lydopptaket i et rom med tekstiler slik som puter, gardiner og sofa (for eksempel i en stue). Dette vil dempe ekkoet og forbedre lyd kvaliteten.

Et enkelt grep som du kan gjøre for å skape kraftfull radio er å engasjere to personer som snakker om livene sine, eller å fortelle om noe som man er lidenskapelig opptatt av. Jo kortere man holder det, jo mindre redigeringstid trenger man i ettertid.

Dersom du ønsker å forbedre lyd kvaliteten, kan du bruke kvalitetsutstyr for lydopptak som er lette å bruke. Slike koster ca. 1.000 kr og oppover.

Bruken av høretelefoner gjør at du lettere kan undersøke lyd kvaliteten.

Du kan også kontakte en lokal radiostasjon for å spørre om de kan låne eller leie ut utstyr til lydopptak.

Veilederen ble oppdatert 1.1.2015

Om Deep-veilederne:

Denne veilederen er én av 10 veiledere. Veilederen er opprinnelig utviklet i prosjektet DEEP (The Dementia Engagement & Empowerment Project, www.dementivoices.org.uk) i Storbritannia. DEEP koordineres av organisasjonen Innovations in Dementia (www.innovationsindementia.org.uk). DEEP har gitt sin tillatelse til Karde AS å oversette og utgi veilederne på norsk.

Veilederne er:

1. Demensvennlige møteplasser
2. Innsamling av synspunkter til personer med demens
3. Involvering av personer med demens på konferanser og arrangementer
4. Tips til organisasjoner som ønsker å konsultere personer med demens om skriftlige dokumenter
5. Utvikling av nettsider for personer med demens
6. Veiledning for filmskapere som arbeider med personer med demens
7. Involvering av personer med demens i rekruttering og utvelgelse
8. Tips til arbeidsgivere som ønsker å være mer demensvennlige
9. Lydopptak for å spre et budskap
10. Demensvennlig informasjon

Oversettelsen til norsk ble finansiert gjennom tilskudd til kunnskapsutvikling, kompetanseheving og informasjon innen universell utforming 2014 Statsbudsjettet 201 kap. 847 post 21 og 71, fra Deltasenterets program UNIKT, i Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

The logo for UNIKT, consisting of the word "unikt" in a bold, lowercase, sans-serif font. The letter "i" is blue, while the other letters are black.

Veilederne kan lastes ned, distribueres og brukes vederlagsfritt.

Deep-veilederne i originalspråket (engelsk) kan lastes ned her:

<http://dementivoices.org.uk/resources/deep-guides/>

Denne veilederen kan lastes ned her:

<http://dementivoices.org.uk/wp-content/uploads/2013/11/DEEP-Guide-Using-sound-recording.pdf>

Foto: © iStock

Kontaktinformasjon i Karde AS: Riitta Hellman, rh@karde.no, mobil: 98.21.12.00

